

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnštvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 50.— D
mesečna 4.— „
Inozemstvo ce-
loletno 100 D.
Posamezne
številke se ra-
čunijo po D 1.—Inserati
se računajo:
pol str. 560 D.
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglaših
beseda 50 p.**Kaj hočemo?** Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Davčno divjaštvo.

Nekdaj smo govorili o davčnem vijaku, ki ga je državna uprava lepo previdno navijala leto za letom.

Danes ne moremo več govoriti o vijaku. Vijak deluje zmerno in počasi. Danes moremo govoriti le še o davčni blaznosti in o davčnem divjaštvu.

Za jesen je začela davčna oblast razpošiljati nove davčne pozive z novimi davčnimi odmerami. Številke, ki jih vidimo na teh pozivih in predpisih, niso več izraz pametnega ocenjevanja, ampak so plod bolne fantazije.

Tako smo videli predpis davka nekemu ljubljanskemu lesnemu trgovcu v znesku **nad 1 milijon kron!** Mi poznamo razmere tega gospoda precej dobro. Mož res zasluži — vsaj tudi mora zaslužiti, ker mora skrbeti za številno rodbino, broječo 12, reci: **dvanajst oseb!** Dvanajst oseb, ki še ne zaslužijo nič, brez posebne težave lahko porabi mesečno svojih 30—40 tisoč kron ali letno skoro pol milijona kron, pa ne bo nikomur trebuh počil. Pa pride davkarija in predpiše temu človeku davka **nad 1 milijon kron!** Mož bi torej moral zaslužiti s svojo trgovino **nad poldrug milijon kron letno čisto g a dobička**, če hoče napolniti prazno davčno blagajno in prazne želodce svojih otrok! Vse te razmere bi lahko vedela in poznala tudi slavna davčna oblast. Toda ta se za otroke ne briga. **Ona se briga menda samo za tiste umazane tri procente, ki jih dobi po nekem balkanskem zakonu ona sama osebno od iztirjanega davka!**Drug slučaj. Nekemu krčmarju, ki res precej dobro dela, vsaj na videz, so odmerili **nad 800 tisoč kron davka!** Če bi mož zaslužil pri enem litru vina 10 kron „čistih“, bi moral prodati 80 tisoč litrov vina na leto ali 2 in pol hektolitra (250 litrov) na dan, **samo da bi mogel plačati davek!** Zanajemnino, za osobje itd. seveda zopet 100 litrov **dnevno**, torej skupno 350 litrov na dan **samo za druge.** Od česa naj živi on in njegova rodbina celo leto, po tem slavna davčna oblast ne vpraša. Kaj bo mož počel na svoja stara leta, to tudi slavne davčne oblasti nič ne briga. Ona pravi le: „Vadi pare“ iz žepa in plačaj! Mogoče tudi zaradi balkanskih treh procentov?

Takah slučajev iz Ljubljane poznamo še lepo število, a zadostujeta naj ta dva.

Kako pa je na deželi?

Tam je tako: Slabo plačani uradnik vidi, da kmetje jedo. Vidi tudi, da si privoščijo nekateri ob nedeljah glaž vina. Vidi tudi, da so kmetje še vedno oblečeni in obuti. To pa menda gospodom, ki so res nečloveško slabo plačani, ni prav. In zato pravijo: Zakaj bi ti kmečki ljudje bili obuti, oblečeni in kruha siti? **Če stradamo mi, naj pa še drugi!** Tako govore gospodje bržkone v svoji jezi, namesto da bi bili ljudje in rekli: Če moramo že mi biti lačni in raztrgani zaradi belgrajske požrešnosti, naj bodo siti in obuti vsaj drugi!Ker pa gospodje ne govore tako, ampak tako, **stoji danes cela vrsta kmetij pred bobnom!****Proti takemu davčnemu divjaštvu bi se pa morala dvigniti cela Slovenija kot en sam mož.**Mi res ne vemo, zakaj imamo na stotine vsakovrstnih organizacij. Imamo na stotine „prosvetnih“ društev, na stotine „gospodarskih“ društev in tako naprej, toda vse — **molči!** Zakaj? Mar iz strahu?? Pred kom pa?Če bi bili Slovenci **možje**, bi odmevala danes po celi Sloveniji taka beseda:

„Mi smo pripravljene plačati davek, ker vemo, da davek mora biti. Mi vemo, da ceste veljajo denar. Mi

vemo, da žandarji veljajo denar. Mi vemo, da šola velja denar. Mi vemo, da sodnija velja denar in da glavarstva veljajo denar. Zato smo tudi pripravljene plačati davek, **ampak ta davek mora biti pravičen in tako odmerjen, da ga bomo lahko plačali.** Kar pa je preveč, tega ne bomo plačali!“

Če bi cela Slovenija govorila tako, bi se tudi „slovenski“ (?) gospodje na davkarijah kmalu začeli

zavedati, da oni nimajo le dolžnosti slepo in brez pameti izvrševati povelj iz Belgrada, ki hoče od nas vedno le denar in denar in denar, **ampak bi se zavedali tudi svoje dolžnosti, Belgradu povedali odkrito in pošteno, da je slovenskih tisočakov konec, ker so že itak vse pobrali.**Slovenija, ojunaki se in povej sama na protestnih shodih, **da hočeš pravico!** In če ti je drugi ne dajo, si jo naredi sama!

Prispevek k zgodovini boja za avtonomijo Slovenije in federacijo države.

(Poroča Albin Prepeluh.)

VI.

Koncem svečana 1919. so se delegati slovenskih političnih strank odpravili v Belgrad na zasedanje „Državnega veča“, ki se je med tem prekrstilo v „Začasno narodno predstavništvo“. Vsaka stranka je dala svojim „predstavnikom“ na pot tudi „politično torbico“. Tudi soc. dem. „predstavniki“ so dobili takšno torbico in „Naprej“ jim je ob slovesu posvetil z uvodnikom: „Na poti v Belgrad“, kjer se je bralo: „V upravnem oziru smo nasprotniki centralizma in zagovorniki avtonomije“.

Smernica je bila prava in dobra. Obdržati si moramo namreč v spominu, da je v prvem veselju nad zlomom Avstro-ogrske dvojne monarhije bila Jugoslavija vse sorte geslo. Klic po Jugoslaviji je izražal predvsem zahtevo po samostojnosti in po večji svobodi, kakor pa smo je bili vajeni v preteklosti. Le v prav redkih glavah se je časih — zasvetilo. Parkrat se je to pripetilo tudi tedanjemu „Napreju“. Tako je 15. marca 1919. izjavil: „Rekli smo celo, da bi ta država lahko obstojala kot zvezna država, ki bi imela skupne stvari, zaradi razlik pa bi morali njeni deli imeti nekaj avtonomije.“

Med ljudstvom je bilo razširjeno splošno mnenje, da je iz **suverenih** domačih političnih strank sestavlj-

na domača vlada tudi resnično avtonomna. Zato so se vsi v vseh rečeh obračali le na njo. Pa tudi člane vlade, ki so imeli tedaj — ako so hoteli delati — polne roke upravnih in legislativnih poslov, je nuja vsakodnevni neodložljivi potreb hočeš-nočeš gnala v to smer. Zato je deželna vlada nastopala ne samo kot upravna, ampak tudi kot zakonodajna oblast in je sama bila mnenja, da ji je vsled hitrega razvoja dogodkov pripadel zlasti tudi oblasti in kompetence bivšega kranjskega in štajerskega deželnega zbora in odbora ter je te posle tudi izvrševala. Zgovorna priča temu je tedanji ljubljanski „Uradni list“. V vladnih sejah so se spreminjale in dopolnjevale deželne in državne postave. Od teh „naredb“ — ki so jih brez ugovora priznavale i administrativne i sodne oblasti — jih je precej še danes v veljavi, ker jih je pozneje, po sprejetju „Vidovdanske ustave“, potrdil znani famozni „Zakonodajni odbor“ belgraj. parlamenta. Pa tudi nove „postave“ je napravila. Tako je na priliko podaljševala naredbo o podporah brezposelnim delavcem in določevala njih višino. Finančna delegacija — direktni resor! — je takšne „postave“, ki so bile v zvezi z denarji, sicer neprijazno gledala, toda brez ugovora honorirala. Še več! Deželna vlada je vodila kot nasled-

LISTEK.

23

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„In glejte, kaj se je zgodilo. Nekaj časa sem mirno gospodarila, kakor smo se pogodili. Bila sem srečna, da je mir, bila sem neunnna, da sem se zanesla. Tega bo menda teden dni, ko sem z otroki šla na obisk v Brezovico. Tam stanuje s svojo drugo ženo Doro Mrnjavčevićo ta gospod Gregorijanec, tast moje hčere. Bila sem na povratku. Pridem v Zagreb. Tukaj mi priteče nasproti bleđ, prepaden zet Stjepko in zakliče: „Tašča, božja strela jih naj zadene, oplenili so Vas. Čul sem, da je Bator tajno prodal Tahu vse svoje imetje, tudi svoj in Vaš delež. Vaše ljudi so oni dan z goljufijo odstranili iz Stubice. Ponoči sta prišla kanonik Svevetički in sodnik Mojzes Humski in sta Taha uvedla v celo posestvo. Vaše stvari so pometali čez prag. Nihče ni protestiral. Tahí sedi na Vaši dediščini. Vse to sem izvedel v mestu v hiši gospoda Konjskega.“ Tako je govoril zet Stjepko. Zmračilo se mi je pred očmi. Zakričala sem: „Zet, znorel si, lažeš!“ In po sili sem se glasno zasmejala. Toda ni bila laž, bila je gola resnica. Sedla sem na voz in se peljala proti Susjedu. Gledam, na stolpu se vije zastava, ki ni ne Batorova, ne Heningova — črn lev na modrem polju, saj jo poznate, zastavo Vašega prvega tasta. In ko sem prišla do gradu

in potrkala na vrata, se je v oknu pokazal vrag Peter Petričević in zaklical: „Hodite z Bogom, gospa! To je grad milostnega gospoda Ferka Taha, jaz pa sem njegov kastelan.“ Vrata so ostala zaprta, pod gradom pa sem našla ranjenega svojega hlapca Andreja Horvata, ki ga je Tahí pognal z grada. Hlapec mi je potrdil, kar mi je Stepko povedal. Srce mi je zavrelo, toda molčala sem. Kaj naj opravim žena s tremi deklicami pred gradom polnim obožencev. Po noči sem prišla v Stubico, svojo Stubico. Zopet so mi smeje zaklicali z grada: „Tahov je“ vse moje siromaštvo pa je ležalo pred gradom pod milim nebom. Nisem imela hiše, ne zavetja, niti toliko kolikor zadnji moj kmet. Moj Bog! Kako sem grešila! Proklela sem dan, proklela noč, proklela svet, proklela vse! Bog ne daj niti Vam niti Vašim otrokom doživeti take noči! Vsak vetrič me ne prevrne. Ali ta udarec mi je razril vso dušo. Gospod Jurij Raškaj me je prenočil; pozneje sem šla k zetu Stjepku v Mokrice, danes pa prihajam k Vam, gospod ban, in ključem na ves glas: „Vrnite mi ugrabljeno dedovino, pomagajte vdovi, obranite sirote, sodite hitro z mečem; pokažite, da je pravica še na svetu, da lakomna zver ne sme sirotam trgati iz ust vsakdanjega kruha. Ban! V imenu naše kraljevine obdolžim tukaj pred Vami Taha, da je razbojnik; dajte mi pravico, dajte!“

Hripavo grlo je ženi odpovedalo. Trepetajoč od nog do glave, stiskajoč svoje močne roke na razjarjena prsa je stala Uršula pred banom. Lice ji je žarelo, ustnice trepetale, oči se ji svetile, poleg nje pa je kakor steber stal podban Ambrož in kratko pripomnil.

„Vse, kar je ta plemenita gospa rekla, je živa resnica, tako mi mojega poštenja!“

Ban je molče gledal v tla; nazadnje je izpregovoril:

„Mogoče, verujem, da je res. Gospod Tahí ni pametno ravnal. No, hvala Bogu, v tej kraljevini imamo sodnike in postave, in namestu kralja sodim jaz. Sedaj pa nismo pred sodnijo, in vi, plemenita gospa, morate vse dokazati, kar ste rekli. Pravda mora steči po predpisani poti. Poleg tega treba preiskati, v koliki meri je knez Bator pogazil pravico in koliko ne. Tudi vam pravim, da kraljevega sodnika ban ne more soditi. Vse to je torej treba dobro premisliti.“

Uršula se je umaknila za dva, tri korake, izbulila oči in bana pogledala, stari Ambrož pa je namršil obrvi.

„In to je Vaša pravica, to Vaša sodba? In da naj vse dokažem? Ali je treba dokazati, da solnce sije na nebu? Kakšno pravico je imel Bator, ko je ubil človeka? Redna pravda?! O, vem, kaj to pomeni. Poznam pota Vaše pravice! Kriva so, dolga, tesna, in ob vsakem koraku zija prepad. Redna pravda pravite Vi, hrvaški ban — ali pa je za razbojnika še treba kaj drugega ko vešala? Vaša redna pravda lahko teče sto let in pri tem lahko poginemo od gladi jaz in moji otroci,“ je zavreščala Uršula in si z rokami pokrila solzno lice, „toda jaz Vam pravim, ban,“ si je naglo opomogla, „da ne govorite prav, da to niso besede hrvaškega bana, ampak Tahovega zeta; to ni pravica običajnega prava, ampak nasilje, to je znamenje nezvestobe, zločin, pri katerem ste sokrivec Vi...“
(Dalje prih.)

nica prejšnje „Narodne vlade“ celo „vojno“ na Koroškem, kar pa tvori posebno poglavje politike izza tistih dni.

Ko je 26. marca 1919. takozvani „socialistični“ klub v „Narodnem predstavništvu“ sklenil, stopiti v opozicijo in je proglasil urbi et orbi demisijo „svojih“ zastopnikov v centralni vladi kakor tudi v „vseh“ pokrajinah, je tedanje vodstvo „Soc. dem. stranke za Slovenijo“ izreklo, da ta izjava zanj nima pomena, ker je stranka povsem avtonomna in suverena. Ob tej priliki je vstopil v centralno vlado tudi zastopnik SLS, g. Jože Gostinčar, ki je na konkretno vprašanje pravilno odgovoril: da sprememba v belgrajski vladi ne more imeti posledic na sestavo slovenske deželne vlade. Temu mnenju so se soglasno pridružili tudi tedanji zastopniki SLS in JDS v deželni vladi sami in vladna sprememba v Belgradu tedaj res ni imela v Sloveniji posledic.

V boljše razumevanje tedanje politične ideologije v Sloveniji še nekaj drobtin!

Zgodilo se je n. pr., da je belgrajsko ministrstvo imenovalo nekaj uradnikov v tedanji moj resor — brez moje ali pa celokupne deželne vlade vednosti. Zaman seveda! Zakaj jaz sem iz ministrstva prejete dekrete o imenovanjih enostavno vrnil s pripombo, da jih ne priznam, ker more in sme uradnike za avtonomne resore imenovati ali jih predlagati v potrditev edino le deželna vlada sama. Nekoč sem vsled nekega takšnega pripetljaja celo grobo demonstriral. V Ljubljano je prispel aktiven minister. Ko so mi v uradu sporočili, da želji z menoj govoriti, sem odredil, da mora „v vrsto“ — med čakajoče občinstvo. In je res čakal nad eno uro, predno je prišla vrsta nanj.

Seveda so bili v vladi sami vedni spori „če smo kompetentni“. Danes smo bili, jutri zopet ne in tako naprej. Pa to je že tako, kadar so stranke „koncentrirane“. Toda vrtno se zopet k — deželnemu zboru!

VII.

Od 17. februarja 1919., ko smo v deželni vladi razpravljali o sklicanju deželnega zbora, pa do 17. marca, ko je g. deželni predsednik prebral odgovor ministrskega predsednika z dne 9. marca, je minil ravno cel mesec. Za tiste čase bi bila to lahko — doba. Med tem časom sem ponovno povpraševal v predsedstvu (SLS), v podpredsedstvu (JDS) in v notranjem oddelku (SLS), kako stoji s to rečjo. Ob priliki nekega takšnega obiska mi je dejal podpredsednik, g. dr. Žerjav, približno tole: Naša demokratska stranka ne bi imela pomislekov proti sklicanju deželnega zbora, ki je tudi res potreben. Toda slovenski deželni zbor bi bil nekaj prejudic — za Hrvate. Hrvati stoje preveč pod vplivom Radića, ki ne priznava države, in zahtevajo, da se skliče hrvaški sabor. V to pa v Belgradu ne bodo nikoli privolili.

Pri drugi podobni priliki mi je bilo tam rečeno, da ima notranje ministrstvo tehtne pomisleke proti sklicanju slovenskega deželnega zbora, nima pa nič proti nameri, da se skličejo od slovenskih strank že imenovani „deželni poslanci“ pod kakšnim drugim naslovom v Ljubljano kot nekakšen sosvet vlade. To da je depeširalo notranje ministrstvo v Ljubljano. Tedaj se nisem interesiral, komu je bilo to depeširano — brzojavno ali telefonično? — ali predsedstvu ali podpredsedstvu. Spominjam pa se točno, da so bile moje tozadevne privatne urgence glede sklicanja deželnega zbora povsod zelo hladno sprejete.

Šlo je torej že tedaj predvsem za Hrvate in njihov sabor! Belgrad je izigral Slovence proti Hrvatom, prepuščajoč jim začasno nekaj avtonomije, dokler se ni politično utrdil. Neki nevladni Srbijanci so mi to sicer napovedali že poprej, toda nisem jim mogel verjeti. Poznejši potek dogodkov je uresničil njihova napovedovanja v polnem obsegu.

Ko nam je torej g. deželni predsednik na seji vlade dne 17. marca

prečital že opetovano omenjeno sporočilo ministrskega predsednika, se je razpravljalo o tem, pod kakšnim naslovom naj se od strank imenovani „poslanci“ skličejo in kdaj. Sklenilo se je, da se skličejo, če se prav spominjam, do konca meseca marca 1919. v Ljubljano. Glede naslova pa ni prišlo do sklepa. Razni naslovi so bili predlagani, tako n. pr.: „Deželni svet“, „Sosvet deželne vlade“, „Začasno pokrajinsko predstavništvo“, „Pokrajinsko Veče“ itd. G. predsednik je končno izjavil, da se bo že še našel primeren naslov.

Približal se je konec marca, zgibalo pa se v tem pogledu ni nič. Dne 30. marca 1919. je prinesel „Slovenec“ po daljšem molku o tej reči, zopet uvodnik: „Zahtevajte deželni zbor!“ Tam se je bralo:

„Najprej se nam obljubili, da se bo sklical deželni zbor. Vse stranke so se izjavile zato, imenovali so celo v hvalevredni naglici poslance zanj, pričel se je že prepir, kako naj se ta institucija imenuje in kakšen bo njen delokrog — danes pa je to vprašanje pozabljeno.“

Tiste dni (datuma ne morem navesti, ker sem listino ali založil ali izgubil), sem v seji vlade vložil interpelacijo, zakaj se deželni zbor še ni sklical in kdaj namerava predsedstvo to storiti? O tem je prinesel sledeče poročilo „Naprej“ dne 4. aprila 1919: „Interpelacijo glede sklicanja deželnega zbora za Slovenijo je stavil na seji deželne vlade poverjenik za socialno skrbstvo Prepehuh. Res, skrajni čas bi bil, da se ustreže tej splošni zahtevi, kar bi mnogo prispevalo k pojasnitvi položaja. Radovedni smo že, kdaj bo zmagal pri nas demokratizem!“

To je zadevo znova sprožilo zakaj že 5. aprila je poročal korespondenčni organ deželnega predsedstva, ljubljanski dopisni urad (L. D. U.), sledeče:

„Zborovanje slovenskih strank v Ljubljani. — Kakor je LDU izvedel iz poučenih krogov, namerava vlada po Velikinoči odposlance vseh treh slovenskih strank v Ljubljani sklicati na daljše zborovanje.“

To sporočilo so prinesli tudi vsi ljubljanski listi. — Naslov zbora očitno še vedno ni bil definitivno določen.

Naslednji dan, 6. aprila, je prinesel „Slovenski Narod“, tedaj glavno demokratsko glasilo, članek „Zborovanje strank“. Tam se pravi:

„Zborovanje strank se bo torej imenovalo sedaj to, kar smo doslej zahtevali pod imenom „Deželni svet“, druge stranke pa to — ali vsaj mislimo da isto — pod imenom „deželni zbor“.

Članek govori na to zopet o „velikih samoupravah“ in okrožjih ter izraža strah pred hrvaškim sabrom in Radićem, končuje pa takole:

„Vzroka dovelj, da kot Jugoslovani, kot Slovenci in kot demokratični državljani najprisrčneje pozdravljamo sklep vlade in da vidimo v njej tembolj razveseljiv napredek v našem političnem življenju, ker se potrebo takšnega ljudskega zborovanja — dokaj pereče občuti.“

S tem uspehom akcije sem bil vsaj deloma zadovoljen. Kalkuliral sem namreč takole: Če se zbere 90 ljudi, od katerih se jih bo vsaj večina zavedala, da so bili poklicani zato, ker imajo pravico govoriti, se bodo gotovo tudi uveljavili ter via facti potegnili nase vsaj tiste kompetence bivšega kranjskega in štajerskega deželnega zbora, ki jih sedaj vrši deželna vlada sama. Najbrže pa utegne iz tega zbora postati še kaj več, ker so mu težke socialne prilike in še povsem neurejene ustavne razmere v državi silno ugodne.

Ta zbor pa se tudi „po Velikinoči“ ni sklical. Zakaj ne, tega ne vem. To morajo pojasniti pa drugi. Konec.

Naročajte in širite „AVTONOMISTA“!

Slovenski delavci — ali razumete!

»Glas Svobode« — glasilo nezavisne delavske stranke Jugoslavije — piše dne 25. oktobra t. l.:

»Pri vprašanju, ali naj se organizira Jugoslavija na centralistični ali federalistični podlagi, moramo biti mi vsekakor za federalizem. Mi nismo za razpad Jugoslavije, ker vemo, da zgodovinski razvoj ne gre v tej smeri, ali mi ne smemo biti za avtonomijo, ker avtonomija ne pomenja odstranitve srbske hegemonije, ampak samo njeno ublaženje. Napačno je stališče, da je mogoče v Jugoslaviji samo dvoje: hegemonija (nadvlada) Srbov ali Nesrbov. Če bi bila stvar taka, potem bi se morali mi kot revolucionarji in internacionalisti izjaviti za razpad Jugoslavije, ker mi ne moremo biti nikdar za nadvlado kateregakoli naroda nad drugim. V Jugoslaviji obstoja še tretja možnost: politična in gospodarska enakopravnost vseh na podlagi federalistične ureditve države.

Enakopravnost vseh narodov v Jugoslaviji pa je mogoče izvojevati edinole z revolucionarnim bojem.

To vesta tudi hrvaška in slovenska buržoazija in ker se bojita revolucije, sta pripravljeni obe buržoaziji pristati na avtonomijo, t. j. se zadovoljita z ublaženjem srbske hegemonije.

Radić, Korošec, Spaho, Protić, bodo pristali na monarhistične avtonomije. Mi pa moramo pokazati masam, da ne gre najprej se okovati z verigami monarhistične avtonomije in šele potem se boriti za enakopravnost, ampak mi moramo voditi mase najprej v boj za doseg republikanske federativne zveze. In mase bodo razumele, da je hrvaška in slovenska buržoazija pristala na tako avtonomijo, ker se je bala revolucionarnega boja, ker se je bala, da ne bi kmetje in delavci zrušili v boju za gospodarsko in politično enakopravnost vseh narodov tudi oblast kapitala sploh.

Srbskim sodrugom očita Mbt., da se srbsko proletarsko gibanje že izpred vojne odlikuje po svojem frazerskem radikalizmu, a s fakičnim oportunizmom, zlasti v nacionalnem vprašanju. Mi, kot revolucionarna delavska stranka, pa moramo biti iskreni in dosledni tudi v nacionalnem vprašanju, dosledni v presojanju nacionalnega vprašanja, dosledni v nacionalnih zahtevah in v boju za nje.

S tem, da zahtevamo federalizem, kot edino možno podlago za enakopravnost vseh narodov, moramo zahtevati tudi nacionalno vojsko, t. j. da je srbska vojska na srbskem ozemlju itd. Isto velja tudi za uradništvo.

Radićevi stranki moramo v odprtem pismu predložiti pogajanja za stvarjenje enotne fronte kmetov in delavcev za boj za ustvaritev republikanske federacije in delavsko-kmet-skih vlad.

O narodnih manjšinah pravi Mbt.: »Mi zahtevamo tudi avtonomijo. Dobro. Ali moramo jasno — tudi v resoluciji — naglasiti, da Makedonije ne smatramo za srbsko in da smo za samostojno Makedonijo, a v avtonomiji vidimo prvi korak k samostojnosti. Tu se moramo ločiti od srbskih

republikancev, ki vidijo v avtonomiji prvi korak k stopnjevanju srbiziranja Makedonije. Podobno velja tudi za severni del Vojvodine.«

To, kar govori in piše »Glas Svobode« o »revoluciji«, o »buržoaziji«, o »Korošcu in Spahu« itd. so prazne besede, ki bi jih lahko izpustil. Glavno, za kar gre, je pa mnenje hrvaških komunistov (članek v »Glasu Svobode« je povzet po zagrebški »Borbici«) o federalizmu.

Danes so se tudi hrvaškim komunistom odprle oči, da so izprevideli, da se srbsko proletarsko gibanje odlikuje po svojem »frazerskem radikalizmu«. Kolikokrat smo mi to že v našem listu povdarjali in naglašali, da Srbom sploh, tudi komunistom, ne gre za drugo kakor za denar »prečanskih« delavcev. Srb je in ostane Srb, tudi S. Marković. In kolikokrat smo mi svarili slovenske delavske organizacije, naj ne dajejo svojega denarja v Belgrad, kjer proglašajo vsakih 5 minut kakšen štrajk na račun in na stroške prečanskih delavcev, ampak naj jim povedo, da hočejo biti z njimi pač solidarni, nikdar pa ne pod belgrajsko komando, zlasti ne kar se tiče denarja! Takrat nam ni nihče verjel, da je tako kakor mi pravimo, ampako so se nam razni »voditelji« v svojem »revolucionarnem« navdušenju smejali, a danes prihaja spoznanje!

Velezanimiv je tudi odstavek, ki predlaga pogajanja z Radićevimi strankami. Kaj pomeni to?

Po naših mislih nič več in nič manj kakor priznanje, da je »internacionalnost« nemogoča. Mogoča je pač mednarodna solidarnost, to se pravi: medsebojno podpiranje raznorodnih delavskih organizacij, nikdar pa se ta solidarnost ne da spreminiti v komando, ki bi prihajala iz ene centrale. Delavske razmere na Nemškem so drugačne kakor na Angleškem ali pa na Francoskem, ker obstoje v vsaki deželi posebni in različni predpogoji za razvoj delavstva, ki jih ena sama centrala ne pozna in tudi poznati ne more. Ravno tako živi tudi slovensko delavstvo v posebnih pogojih, ki so doma in ki veljajo le za Slovenijo, ki so pa popolnoma različni od pogojev, v katerih živi hrvaško in srbsko delavstvo.

Kdor ima torej le količkaj pameti, mora uvideti, da se mora tudi slovensko delavstvo organizirati samostojno, kot polnovreden in polnopraven član v mednarodni solidarnosti. Podlaga, na kateri se slovensko delavstvo organizira, nas ne zanima. To je stvar delavcev samih, če se odločijo za komunizem ali za krščanski socializem ali za kar se že hočejo. Naj se pa že odločijo slovenski delavci za to ali ono organizacijsko podlago, vedno bo veljala resnica, da morajo slovenski delavci tvoriti svojo slovensko celoto. Preko tega zakona narave vse besedičenje o »revoluciji« in o »buržoaziji« in o »kapitalizmu« nič ne pomaga in ne bo pomagalo, ker je narava močnejša od ljudi.

Nas le veselji, da smo imeli mi tudi v tem oziru prav. Pozno spoznanje je še vedno boljše kako nobeno.

Srbski republikanec o Pašiču.

Vseučiliški profesor v Belgradu in vodja srbskih republikancev g. Jaša Prodanović je objavil v belgrajškem listu „Republika“ od dne 20. septembra s polnim svojim podpisom članek z naslovom: Zakaj je prišel maršal Franchet d'Espéray (reci Franše d'Espere) v Belgrad?

Na to vprašanje odgovarja Jaša Prodanović: Zato, ker ga je v Belgrad poslal francoski ministrski predsednik Poincaré (reci: Poenkare), da učvrsti pri kralju Pašičev položaj. Francoska vlada ne zaupa nikomur drugemu kakor Pašiču, da bo vodil njanjo politiko vedno tako, kakor to hočejo Francozi...

Potem pa Jaša Prodanović nadaljuje: „Gospod Pašič nikdar ne vodi samostojne vnanje politike. On

se vedno prisloni na kakšnega tuje-ga državnika in mu sledi kakor senca... Nekdaj je izvrševal vse naredbe Hartwigove (baron Hartwig je bil poslanik ruskega carja v Belgradu in res velik državnik, op. ur.). Ko je zmanjkalo carizma, je Pašič slepo ubogal francoske nasvete... V vprašanjih, ki Francozov ne zanimajo, posluša Pašič Beneša (češkega ministra vnanjih zadev), v najnovejšem času pa je postal suženj rumunske politike. Tako smo mi vedno tisti, ki capljamo za drugimi, svoje lastne politike pa nikdar ne vidimo.

Kadarkoli je Pašič v zagati zaradi notranje politike, se vedno obrača za pomoč v tujino. V svojem sporu s kraljem Milanom se je obrnil za pomoč na Bolgare, češ da jim bo vzel Makedonijo, če mu ne po-

magajo. Ko je Srbija začela voditi carinsko vojno z Avstrijo, je Pašič prišel na Dunaj prositi pomoči proti svojim domačim protivnikom in za protiuslugo Avstriji je stal on glasoviti ferman, kjer je stalo zapisano, da je „dovoljen izvoz žive živine v zaklanem stanju“ — čemur se je smejal ves svet...

Evropski državniki vse to vedo, pa vendar Pašiča drže, čeprav ga zaničujejo, ker vedo, da tako poslušnega zaveznika nikdar več ne bodo imeli kakor je Pašič.

Tako sodi o Pašiču pošten Srbin, kar je republikanec Jaša Prodanovič brez dvoma. Sedaj pa pogledite slovenske petoliznike!

Dnevne vesti.

Imenovanje. Kakor poročajo razni listi, je imenoval Nj. Veličanstvo kralj Aleksander prestolonaslednika Petra mornarjem II. razreda vojne mornarice.

Zibelka. Pri mariborskem mizarju Ivanu Š. so naročili za prestolonaslednika v narodnem slogu izdelano zibelko...

Kdaj bo bolje? Nič prej, dokler si ne bomo rezali mi Slovenci sami svojega kruha in odločali sami o svoji usodi brez drugih. To bo pa mogoče le, če bomo v federativni (zvezni) republiki enakopravni in enakovredni člani državne zveze.

Federativna ureditev države „Jutru“ nič prav ne diši (primeri uvodnik „Jutra“ dne 7. novembra) in še vedno sanjari o neki centralistični „jugovini“. Ko bi se vsaj že enkrat Srbi toliko spametovali in bi vse slovenske inteligenčne sanjače centralizirali tam doli kje okoli Piškeopeje! Pa še potem jih ne bo srečala pamet.

Ojej, ojej — o, kaj bo zdej? Doselej so se razni „naprednjaki“ in „narodnjaki“ in kakor se ta gospoda že vse imenuje, branili avtonomizma z izgovorom, da je avtonomija „klerikalna“ zadeva. Te dni pa smo na svoje veliko začudenje brali v „Jutru“, v pravem in nepopačenem centralističnem „Jutru“, da so na svetu tudi „neklerikalni avtonomisti“. To so „narednjaki“ in „narodnjaki“ debelo gledali! Prosimo, v „Jutru“, v samem pravem in nepopačenem „Jutru“ stoji tiskano na pravem papirju iz Vevč ali pa iz Avstrije, da je tudi „naprednjak“ prav lahko tisti avtonomist! Te besede so med „narodnjaki“ in „naprednjaki“ strahovito učinkovale in so rekli: „Zakaj nam pa niste tega že poprej povedali? Če bi nam bili povedali to že poprej, pa ne bi danes stali mi „naprednjaki“ in „narodnjaki“ med Slovenci zapuščenji in osamljeni kakor klinci v podrtem plotu, ampak bi nekaj pomenili! Sedaj pa imamo!“ In so šli „narodnjaki“ in „naprednjaki“ v se kakor izgubljeni sinovi in danes študirajo, kako bi ljudem na lep način dopovedali, da so tudi oni bili v srcu že od nekdaj — avtonomisti... Sedaj, ko je „Jutro“ povedalo, da je avtonomist lahko tudi „neklerikalec“... Iz česar se vidi velika sposobnost slovenske „inteligence“ za uporabo lastnih možganov. Šele ko pride „Jutro“, šele potem si upa ta žalostna „inteligence“ usta odpreti...

Ob slovenske avtonomiste se je obregnil v nekem srbskem listu znani „jugoslaven“ dr. France Ilešič. — Naj se le še dalje obreguje — tudi prasec se češe, če ga srbi. Kadar se bo naveličal, bo že nehal.

Slovensko urdaništvo. Med svetovno vojno so avstrijske oblasti zaprle nekega znanega gospoda zaradi srbofilstva. Preiskavo nad tem gospodom je vodil slovenski uradnik. Vodil jo je pa tako, da je tisti znani gospod milo prosil višjo oblast: „Prosim Vas, gospodje, dajte mi nemškega preiskovalnega sodnika!“ — Tako je danes z davčnimi gospi. Mi prejemo res davčne pozivnice v slovenskem jeziku, toda številke na teh pozivnicah so take, da pravijo stari ljudje: „Reši nas, o Gospod, slovenskih ljudi in pošlji nam nazaj Nemce, ker ti so bili vsaj ljudje!“

Štefan Radič v Londonu. Radiču se je posrečilo stopiti v stik z vodstvom najmočnejše opozicijske stranke v angleškem parlamentu, z „delavsko stranko“. O tej stranki sodijo, da bo že pri prihodnjih volitvah dobila večino in da bo prevzela vladno angleške države v svoje roke. Pred parlamentarnimi zastopniki te stranke je imel Radič obširno predavanje o Hrvaški in o razmerah na Hrvaškem. To Radičevo predavanje so

dali natisniti, da je dobil vsak poslanec po en izvod Radičevega predavanja. Nekaj dni na to pa se je vršila v prostorih „delavske stranke“ razprava o Radičevem predavanju, kjer so stavili nanj ugledni angleški parlamentarci razna vprašanja. — Zaradi pomanjkanja prostora smo moralj odložiti vsebino Radičevega predavanja za poznejši čas, pri priliki pa bomo glavne misli iz njegovega govora priobčili. Iz vsega dosedanega delovanja Radičevega v Londonu je razvidno, da njegova akcija le ni tako brezpomembna, kakor bi jo radi naslikali razni belgrajski petolizniki, ampak je za bodočnost gotovo velikega pomena, ne samo za Hrvate, ampak tudi za Slovence. Slovenci brez Hrvatov pomenimo malo ali nič, s složnim nastopom s Hrvati bomo pa pomenili mnogo. Gotovo mnogo več kakor s slepo pokorščino in klečkolaztvom pred Belgradom, kakor jo nam oznanja slovenska „inteligence“ po starem receptu.

Dobra kupčija. Pred nekaj leti so nam „markirali“ avstrijske krone. Takrat so si belgrajski gospodje „izposodili“ od prečanov 20 procentov markiranega denarja in so dali vsakemu, komur so odtegnili tistih 20 procentov, v roke listek, kjer je bilo zapisano, koliko so mu vzeli vsega skupaj. Ti listki se imenujejo „boni“. Ranjki Protič je sicer gospodom, ki so to lunbarijo zagrešili, javno v parlamentu vrgel v obraz očitek, da so pobrali denar ljudem na „prevaran način“, t. j. da so ljudi **ogoljufali**. Toda razni ministri so potem le še vedno obetali, da bodo „že enkrat“ vrnili ljudem „izposojeni“ denar. Vrnili g aseveda niso. Bilo je pa tega denarja okoli **pol milijarde kron**. Ko je pa na eni zadnjih sej zopet neki poslanec podrezal sedanjega finančnega ministra, kako in kaj je s tem denarjem, se je sedanji finančni minister odrezal: „**Tega denarja ne bomo vrnili, ker to ni „posojilo“**, ampak je „**davek za osvobojenje**!“ — Sedaj vemo, pri čem smo. Sedaj, ko so nam vse pobrali, kar smo imeli, nam ne vrnejo niti tega, kar so si gospodje v Belgradu od nas „izposodili“ oziroma, za kar so naš **ogoljufali**! Kadar bo sedaj stal pred sodiščem ropar, bo lahko rekel: „Gospodje sodniki, jaz ne bom zaprt, ampak oropana stranka mora meni še nekaj doplačati, ker sem jo „osvobodil“ njenega premoženja!“ — Živelo „osvobojenje“!

Dobra uprava. V Belgradu razpravljajo sedaj državni proračun. Pri tej priliki je moral minister za socialno-politično priznati, da leži v tem ministrstvu na tisoče nerešenih aktov!

Kako plačujejo davke v Šumadiji? Šumadija je „srce“ Srbije. Tam nimajo davčnih pozivnic, ker ljudje ne znajo brati, ampak davčni iztirjevalec pride pred hišo in vpraša kmeta: „Ali boš plačal?“ — Če kmet pravi, da ne bo plačal, pravi iztirjevalec: „E, pa onda ne treba!“ in gre. Če pa hoče le po vsi sili dobiti kakšen denar, ga Šumadinci enostavno nekoliko zakoljejo — tako nekolkajnj. Počasi se bo tudi Slovenija „ošumadinila“ — tako nekolkajnj, če pojde tako naprej kakor gre.

Umrl je pred nekaj dnevi na Ravneh pri Raki na Dolenjskem splošno spoštovani posestnik gosp. Pirc, zvest naš naročnik in somišljenik. Vsi, ki so poznali ranjkega moža-poštenjaka, kakor jih je danes malo med nami, ga bodo ohranili v lepem in častnem spominu. **»Spozabil se je«.** Kakor poroča »Slovenski Narod«, se je dr. Korosec tako daleč »spozabil«, da je rekel javno: Mi smo Slovenci! — »Narod« se pa že 54 let »spozablja«, da nosi ime »Slovenski Narod«. In

Slovenci se že 54 let spozablajo, da še vedno naročajo list, ki pravi, da se človek »spozabi«, če trdi, da je Slovence! In 54 let se Slovenci spozablajo, da še vedno kupujejo pri trgovcih, ki hvalijo svojo robo v inseratnem delu »Slov. Naroda«. Taki bedaki bodo ostali Slovenci gotovo še 500 let. Če bi se predrznil v kakšni drugi deželi, kjer prebivajo **možje** in ne same šleve, kakšen list kaj podobnega zapisati, bi tak list ne dihal en dan več, ali pa bi moral javno opraviti svojo pokoro. Proti takim besedam bi se dvignil povsod drugod naravnost vihar ogorčenja, pri nas pa vse lepo pohlevno molči in molči in molči... Take babe smo in bomo ostali, čeprav imamo na stotine »narodnih« društev in podobnih organizacij. Potem se pa še čudimo, če nas bijejo Lahi, Nemci in Srbi, če že vsak nad nami lahko nemoteno opravlja svojo potrebo.

To ne sme biti! »Do slovenske avtonomistične republike ne bo prišlo in tudi ne same priti« — tako ukazuje »Slovenski Narod«. — Ravno tega bo kdo vprašal! Saj še spati ne more več!

Upokojen je ljubljanski veliki župan. Na njegovo mesto pride drug veliki župan.

Uradniške plače. Škatljica vžigalic velja 4 krome ali 1 dinar. Nekdaj je veljala en krajcar. Torej je dinar vreden 1 stari krajcar. Nekdaj je prejemal dvorni svetnik ali »hofrat« okoli 300 goldinarjev mesečno ali 10 goldinarjev dnevno. Danes dobi neoženjen »hofrat« nekako 6500 kron ali 1625 dinarjev ali 1625 krajcarjev (ker je z oziranjem na ceno vžigalic 1 dinar = 1 krajcar) ali 16 goldinarjev mesečno. Kakor se govori, bodo »hofratje« zaprosili belgrajsko vlado za dovoljenje, da smejo postaviti na javnih prostorih nabiralnike za miloščino. Če bodo »hofratje« to res naredili, smo prepričani, da bi jim belgrajska vlada to brez sramu dovolila!

Zakaj plačujemo davke?!

Kje je denar? Ljudje splošno tožijo nad pomanjkanjem gotovine. To pa ne samo pri nas, ampak tudi v Belgradu so že začeli stokati. Zato je Narodna banka naročila svojim podružnicam, naj se nekoliko zanimajo za to, kam gre denar. Odgovori raznih podružnic Narodne banke so zelo zanimivi. Tako je poročala vojvodinska podružnica, da so vojvodinski kmetje dobili za žito okoli 170 milijonov dinarjev, v hranilnice in v banke so pa prinesli le 3 milijone dinarjev. Poročilo iz Srbije pa pravi, da tam doli kmetje prav radi kupujejo apotekarske steklenice, ki imajo dobre pokrove. Te nabašejo s papirnatim denarjem in vse skupaj zakopljejo. — Sedaj pa nastane vprašanje: Zakaj kmetje tam doli ne dajejo denarja v hranilnice in banke? Odgovor na to vprašanje nam dajejo razni goljufivi bankroti belgrajskih bank. Kakor tam doli v javni upravi ni poštenja, tako ga ni tudi v privatnem poslovanju, kmet pa ni tako zabit, da bi metal svoj denar v nezasitne malhe raznih goljufov in zato denar rajše drži doma brez obresti. Pri nas je v tem oziru nekoliko boljše, ker je poslovanje naših denarnih zavodov še **pošteno**; če bodo pa začeli naši denarni zavodi delati kakšne kupčije in zveze z belgrajskimi, jim bo pa treba hitro naš denar izmakniti, če ne, nam bodo še zadnje solde požrli.

Ali prositi — ali zahtevati? Slovenska „inteligence“ v svojih „velikih“ glasilih še vedno pritiska na slovenske ljudi, naj le prosijo in projo in prosijo pri centralni vladi, pa bodo nekaj „dosegli“. Mi smo proti temu „inteligentnemu“ prosjačenju in beračenju že noštetokrat z vso odločnostjo ugovarjali in smo rekli, da je politično beračenje in prosjačenje v Belgradu za Slovence **nezastidljiva sramota**. To pa zato, ker tisti, ki prosijo, že s svojim beračenjem priznava, da nič nima, da je hlapec, da je suženj, in da ni sam svoj gospod. Kdor prosil, se sam odreka svojih

pravic in priznava, da jih imajo pač vsi drugi, samo on sam ne! Kdor pa ne priznava hlapčevstva, ampak se čuti gospoda na svoji zemlji, ta ne bo prosil, ampak ta zahteva! Zato je naša misel taka, da nam tudi v Belgradu ni treba nič prositi, zlasti ne za stvari, ki so naše in do katerih imamo mi pravico. Take stvari je treba zahtevati in če nam jih v Belgradu nočejo dati, pa gremo svojo pot. Zakaj pa Hrvatje ne prosijo in ne fehtarijo? Zato, ker so **možje**! Zavedni in samozavestni **možje**, ki ne marajo za „drobtinice“ ampak hočejo ali vse, kar je njihovega, ali pa nič! Tudi Madžari od l. 1848. dalje niso prosili, ampak zahtevali so, in to tako dolgo, da so leta 1867. tudi dobili, kar je bilo njihovega. Srbi so trdi ljudje, ki jim berač nič ne imponira. Kdor pa stopa pred nje kot **gospod**, ki zahteva, tega vse drugače upoštevajo! Zato ponavljamo še enkrat: Kdor prosil, se sam odreka svoje pravice, ker s svojim beračenjem za „milošč“ priznava, da svoje pravice nima več, ker je ali nikoli ni imel, ali pa jo je s svojo nerodnostjo zapravil. **Zahtevati — in ne prositi!**

Čenjene gospode dopisnike prosimo malo potrpljenja. Počasi pride vse na vrsto.

Profesor Ilešič je v svoji onemogli jezici nad slovenskimi avtonomisti oni dan počastil tudi mene zopet enkrat s svojimi podtikanjji, namigavanji in izmišljotinami. Pomenljivo zamižikne: »Dr. Glonar došao je posle prevrata iz nemačkoga Graca,« ne pove pa, kako sem prišel. Bil sem 31. dec. 1918 kratkoma »reduciran«, kar je bila naravna posledica poldrugo leto trajajoče disciplinarne preiskave, v kateri sem visel zaradi »srbofilstva«, in policijske kazni, ki me je zadela, ker 27. jul. 1914 nisem v javnem lokalu v Gradu spodobno vstal, ko se je pela »Die Wacht am Rhein!« Vse to lahko Ilešiču ali komurkoli dokažem z dokumenti, ki so sicer avstrijski, pa vendar vsaj toliko veljavni, kakor Ilešičeva doktorska diploma. O moji pripadnosti k tej ali oni politični stranki lahko I. brez kazni pripoveduje samo ljudem, ki ne poznajo ne mene, ne — njega. Najhujši udarec — to najmočnejšo karto si je prihranil nazadnje! — je po njegovem zadel avtonomiste takrat, ko sem bil jaz »svrgnut« od uredništva »Ljubljanskega zvonca«. I. bi bil lahko od svojih najozjih političnih somišljenikov izvedel, da sem uredništvo pol leta prej **sam odpovedal**, da me je založba po svojem legitimiranem zastopniku vprašala, koga bi priporočal za svojega naslednika in — če zna I. brati in ima kaj spomina! — lahko z lastnimi očmi vidi, da je moj naslednik svoj čas tudi podpisal znano avtonomistično izjavo! Takih reči seveda I. Srbom ne bo šel pripovedovat, saj bi se s tem sam česnil po lastnih željstih. Njegova krivda je, če ga moram zaradi resnice sedaj naknadno jaz. Brez zamere in — na svidenje še kedaj!

Dr. Joža Glonar.

Čevlji z znamko „Peko“ domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznana najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Breg štev. 20, na drobno Aleksandrova cesta št. 1.

Najboljši premog, drva in oglje kupite najcenejše pri Družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna HINKO SEVAR Ljubljana, Stari trg 34 kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Čisto zastojne, ampak po izredno niskih cenah dobite

vse vrste sukna, hlačevin, zameta, barhenta, flanele, klota, platna, trikotaže, jopic, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domači izdelki) in najrazličnejše drugo blago

v novootvorjeni trgovini

„DANICA“ MAJZELJ & RAJŠELJ LJUBLJANA, TURJAŠKI TRG 1.

(bivša „Preskrbovalnica“)

Samo dobro, solidno blago. Postrežba točna.

Cene konkurenčne.

Istotam se otvori v kratkem oddelek za usnje vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. — Nikoo ni prisiljen kupiti.

Na drobno. Na debelo.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji z 10 letno garancijo.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tov. v Lincu. Ustanov. l. 1867. Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

<p>Vezenje poučuje brezplačno.</p>		<p>Pisalni stroji Adler in Urania.</p>
------------------------------------	--	--

Cenik zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffennrad in motorete na prvo kolo.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je preselila iz hiše uršulinskega samostana poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka, v tekočem računu

5 1/2%

vezane za dobo pol leta

6 1/2%

in više po dogovoru.

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbne delniške družbe hotela „Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko naloži po poštinih položnicah.

SVETLIN KREMA

prvovrstna prima vazelin za usnje v lesenih in pločevinastih škatljicah in parketno voščilo, najboljši izdelki, priporoča trdka

J. Kordiš,

Ljubljana, Vegova ulica šte. 2.

Mojim cenjenim odjemalcem je gotovo še v dobrem spominu

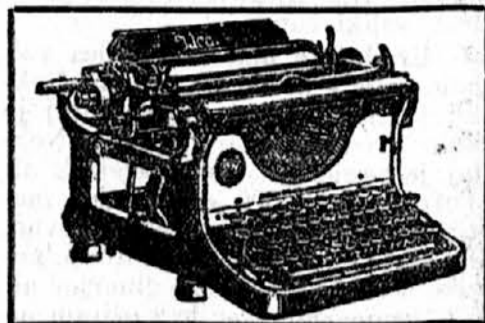
„Plemenita kosa“

katero so letošnjo sezijo dobili od mene. Uljudno naznanjam, da bom tudi prihodnjo sezijo oddajal Plemenite kose v komisijo ter prosim svoje cenjene odjemalce in druge interese, da mi takoj naznanijo približno množino in dolžino, koliko bodo potrebovali, da bom zamogel točno z vsako množino postreči. Za kvaliteto kos se prevzame polna garancija in se vsaka kosa, ki bi ne odgovarjala zahtevam kmetovalca, zamenja za dobro. Priporočam se za obilni odjem.

Mihael Omahen
glavni zastop. za Slovenijo.
Višnja Gora.

FR. SLOVNIK LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur. Obleke po meri se točno izvršujejo.

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.
Telefon šte. 265.
Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Teodor Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh
kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznano solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni cen. Ambalaža in pločevine.

Export „Jugoeksim“ Import
trgovska družba
Vekoslav Polc in drugovi v Ljubljani,
Vegova ulica šte. 8.

Trgovina s specerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, deželnimi in poljskimi pridelki ter izdelki, mlevskimi izdelki, lesom in lesnimi izdelki ter manufakturo na debelo.

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar
Politika in zgodovina,

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov: A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič, Svetec, Susteršič in Tavčar), B. Za Jugoslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji, D. O socializmu in komunizmu, E. O slovenski politiki (Zakaj smo izgubili Koroško in Primorsko). Slovenci kupujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po pošti Din 30+60.

Knjigarne in prodajalci popust.

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.

Lastna knjigoveznica. — Velika zaloga šolskih zvezkov, map in blokov.

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.
priporoča po niskih cenah svojo zalogo damskih in žalnih klobukov.

Očala		Zlatina
<p>F. P. ZAJEC optik LJUBLJANA, Stari trg 9.</p>		
Ure		

Ljudska posojilnica
reg. zadruga z neomejeno zavezo
v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposstvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad R 130,000.000.—

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavci: Zadrubanka. Aleksandrova cesta šte. 5. Telefon šte. 367.

Vplačani kapital R 10,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Prva žebeljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebeljarska zadruga, Kropa (Slovenija). Brzjavke: Zadruga Kropa. — Telefon interurban: Podnart številka 2.

Žebliji za normalne in ozkotirne železnice. Žebliji za ladje, črni ali pocinkani. Žebliji za zgradbe, les itd. Žebliji za čevlje. Spojke za odre in prage. Spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuge za podobe, zid, cevi, žlebove itd. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige. Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rizbah najceneje. Ilustrov. ceniki na razpolago.